

REDACTIA

Arad, strada Aulich Nr. 1

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria: pe un an 20 cor. pe 1/2 an 10 cor; pe 1/4 de an 5 cor; pe 1 luna 2 cor.

X-rii de Duminecă pe an — 4 coroane.

Pentru România și străinătate pe an: 40 franci.

Manuscrise nu se napolază

ADMINISTRAȚIA:

Arad, strada Aulich Nr. 1

INSERTIUNILE:

de un șir garmon: prima dată 14 bani; a doua oară 12 bani; a treia oară 8 b., și timbru de 60 bani de fiecare publicație.

Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt să se plătească înainte în Arad.

Seriozii nefrancate nu se primeșc.

TRIBUNA POPORULUI

Chestiunea națională.

II

Recunosc fără rezervă, că motivele, cari sprinținău ideia ca Comitetul să se prezinte pe banca acuzațiilor erau seducătoare. Mai ales considerațiuni de cavalerism și de popularitate excludeau chiar un alt mod de procedere. Vor fi apăsat asupra membrilor Comitetului și grijile firești pentru avere, precum și influențe oare-care străine, pe care le voiu caracteriza mai de-aprove la alt loc al expunerilor mele.

Orfcat de puternice însă ar fi fost toate aceste motive, griji și influențe, Comitetul era chemat înainte de toate să apere interesele politice ale partidului și ale națiunii, și prin urmare considerațiunile politice aveau întărire și trebuiau să covorșească pe toate celelalte.

Dacă Comitetul n'ar fi scăpat din vedere nici o clipă tînta sa politică, nu putea să nu observe că hotărîrea de a se prezenta pe banca acuzațiilor, mâna politica noastră în cursul puse de guvern. Două mari primejdii politice se legau alternativ de procesul Memorandului. Sau că iritațiunile acelor zile sporite în mod exagerat, și situațiunile de la Cluj, erau situațiuni, pe care Comitetul nu mai avea puterea a le stăpâni, și massele poporului puse în mișcare se loviau de foc și sabie. Sau nu se întemplieră aceasta și massele poporului agitare puteau fi opriate în loc, dar fără a le face să înțeleagă tot-oata causele și rostul acestor înfrângări. Prima alternativă era identică cu o strălucită victorie a politicii guvernului, a doua alternativă era identică cu o slabire însemnată a poziției Comitetului, care nu mai era nici înțeleas, nici urmat de massele poporului.

Procesul Memorandului crea deci pentru comitet o strîmtoare primejdiosă, o Scylla și Charibdis politică, din care, vrând să o treacă, nu era scăpare.

Dovada, că procesul Memorandului a creat într'adevăr pentru noi o Scylla și Charibdis politică, putem să o dăm astăzi cu atât mai ușor, cu căt socotim cu factori siguri și cu evenimente petrecute.

Clujul este precum se știe reședința aristocrației maghiare sumețe din Transilvania și tot-oata forță rea cea mai puternică a șovinișmului maghiar, așezată în mijlocul masselor compacte ale țărănimii românești. Nu numai Clujul, ci în rea Maghiarime vede în țărănimia română, nu o populație harnică unică și doritoare de progres, ci numai o gloață de foști sclavi și aristocrație feudală, lenesi și selbastei, cari se sporesc la număr și amenință cu cutropirea rasa nobilă și gingășă a Maghiarimel, întocmai precum un potop de lăcuse ar amenința cu cutropirea lanurile floritoare ale magnatului cultivator. În rea Maghiarime, cu deosebire însă

Clujul, nu vede în țărani români pe cetățeanul credincios, care în revoluția dela 1848 a sângerat și murit pentru Domnitorul său, ci pe legionarul austriac, care și-a ridicat arma pentru reacționea clericală și contra liberalismul maghiar. În Cluj doar' a îndrăsnit reprezentantul ministerului public să zică dela tribuna că medalia cu inscripția „Für standhaftes Ausharren in der beschworenen Treue“, cu care Imperatul a decorat la 1848 steagul legiunii române din Năsăud, este — o rușine pentru neamul românesc!

Este deci prea evident, că Clujul și țărănimea română reprezintă două elemente, cari aduse la un loc, constituiesc în toate impregiurările o primejdie pentru liniștea publică. Procesul Memorandului nu putea să nu aducă în atingere aceste două elemente și încă în impregiurări foarte grave. La începutul lui Maiu 1894 a intrat în orașul Clujul, care numără vr'o 80 mil locuitori, deodata cu membrii Comitetului și 20,000 țărani români. Un impunător spectacol, dar' foarte primejdios! Membrii Comitetului au luat loc pe banca acuzațiilor, cumpăna dreptății a fost incredințată cetățenilor Clujului, pe strădele orașului se aflau 20,000 țărani români îndesuți, sgândariți și huiduiți de poliția, cărma statului se găsia în mână unui guvern, care, precum am arătat, ar fi aplicat mai bucuros foc și sabie pentru a face sfîrșit unei mișcări atât de supărăcioase pentru dinisul. Nu era aci material de explozie și filii într'o ingrozitoare apropiere? Si cine putea să prevadă unde se opria furia poporului agitat, când exploziunea s'ar fi întemplat? Dumnezeu ne-a ferit de această mare primejdie, dar' n'am putut scăpa de ceea cealăta.

Comitetul s'a frémîntat opștrenze zile cu tribunalul de presă până a ajuns să facă cunoșteala declarăția sa „că n'are ce căuta înaintea acestei curți cu jurați“, „că aici nu poate fi vorba de drept, ci numai de forță“ etc.

Dar' cei 20,000 țărani români ce mai aveau să facă la Cluj? Deja a doua și a treia zi ei s'au întors în liniște la vîtrele lor. Mulțumiți? Mărgăiați? Întăriți prin convingerea dobândită, că politica națională a pornit pe o cale, care ne duce sigur la însbandă? Răspunsul la aceste întrebări îl afiam mai curînd de căt putea fi așteptat. Căci deja în de cursul desbaterii procesului se manifestă în întreaga Românie de dincoace și de dincolo de Carpați o deprimare crescîndă. Ea a fost primul semn vîdit, că mișcarea națională a apucat drumul coborîșului.

De la procesul Memorandului încoace putem urmări pas de pas cum mișcarea scade și cum se adaugă pe lângă deprimare răceala și în sfîrșit nepăsarea. N'avem decat să ne dăm seamă de manifestațiunile care au însotit comitetul în drumul spre temniță și în drumul de la temniță. La Cluj comitetul s'a dus

în triumf, încunjurat de o insuflație generală; la temniță simpatiile ce li însotiau aveau deja un caracter rezervat, ear' când s'a întors acasă, unit dintre membrii comitetului s'au lovit de o răceală, încă prea accentuată.

Dacă mișcarea națională s'ar fi aflat de la procesul Memorandului înceace în creștere sau staționară, evident că manifestațiunile pentru comitet ar fi urmat în ordine inversă, adică căldura lor ar fi ajuns gradul cel mai urcat tocmai la întoarcerea sa din temniță.

Eugen Brote.

Luăm spre cunoștință. In numărul de la 12/24 c. organul d-lui dr. I. Rațiu răspunde, în sfîrșit, la întrebările ce i-am pus privitor la acuzațiile formulate de „România Jună.“

Eată ce scrie, între altel, organul d-lui Rațiu:

„Răspundem cu placere. Întâi de toate voi însă să stabilim un lucru. Perfecta libertate de presă, care există în România, aduce cu sine, în mod fatal, că ziarele de peste munți să nu fie prea scrupuloase în întrebîntarea armelor, când e vorba de luptă politică. De aceea, *insinuările, susițările, calumiările*, sunt acolo, — la confratii din regat, — la ordinea zilei.“

Cu alte cuvinte: este o *insinuare și suspitionare* când „România Jună“ spune că artiștele în chestia rentei s'au trimis de căduri Coroianu a rest (în București) pe la ministerul de interne, care are la dispoziție *fondul secret*. D. Coroianu nu e capabil de a emenea... incassare!

Așteptăm acum ca organul sibian să publice și *nota diplomatică* trimisă (în Dec. 1898) de dl Sturdza baronul Aerenthal și mai ales să ne explică taina schimbărilor la față a confratilor în chestia rentei.

La 30 Ianuarie ei scriau adică:

„Adeca cum? Să fini recunoșcători guvernului maghiar pentru că avea privată ce o are biserica română din Brașov, de drept, la statul român, o ia el în mână și dă proprietarului legitim numai usufructul, ba și acela sub controlarea vînicioșului usurător, care intemeiat numai pe atotputernicia să și fără nici un titlu de drept se instăpânește pe milionul parochiei Sfântului Nicolae“?

Ear la 6 Februarie scriu:

„... trebuie să o declarăm, că modul în care e rezolvată chestia ne mulțumește pe deplin și pe noi...“

Primi vom, cel puțin sub noua direcție, un răspuns?

Afacerile școalelor din Brașov.

II

Fiind dar bine stabilit, că este imposibil ca un aranjeament de natură politică să satisfacă, în situația de astăzi, și interesele șovinișmului maghiar și pe ale bisericilor și națiunii române, suntem să îl concludem că mulțumirea manifestată din ambele părți, nu poate fi *veritabilă*, nu poate fi *sinceră* decât numai dintr'o parte.

Să cercetăm dar, cine are cuvinte, și cine nu are, de a fi în *sinceritate mulțumit* cu soluția ce a primit cestiunea școalelor din Brașov.

Această soluție consistă din două părți esențiale:

1. Guvernul unguresc a recunoscut într'un aranjeament internațional, că suntem ce școalele române din Brașov le primischi de la guvernul României, nu constituie

un simplu ajutor, o subvenție, ci sunt o rentă rezultată dintr-o datorie de drept privat pe care biserica Sf. Nicolae din Brașov o are asupra statului român, în urma unei serii de donații făcute acelei biserici de diferiți Voivozi români din vremurile trecute.

Această parte a soluției este fără îndoială un mare căștig pentru cauza școalelor din Brașov. Prin ea guvernul nostru a renunțat formal la mai călări pe predilectul său cal de bătăie, că școli românești din țară, călcând legile patriei, primesc subvenții de la guverne străine etc. etc.

Dacă ne întrebăm, această parte a soluției să fie motivul multumirii generale din amândouă părți?

Că pentru Maghiari, nu se va îndoia nimenea, că nu pentru această „concesiune“ au aplaudat pe ministrul-president Szell. Adevărul este, că într-o ordine mai înaltă de idei, au avut și ei interes ca să se termine odată cestiunea școalelor din Brașov. În mijlocul Europei, om resonabil ca și Szell, n'a putut să nescotească pretinția bisericii Sf. Nicolae din Brașov cără statul român, după ce singur a trebuit să recunoască, că „este sigur că în secolul trecut principii români au dăruit bisericii Sf. Nicolae bani, venituri și imobile. Poate astăzi ar fi imposibil a dovedi titlul de drept al acestora, dar într-o anumită măsură, pe o anumită basă, există aceste obligații financiare, cel puțin pe baza echitabilității, deși sunt învechite; aceasta nu se poate nega“.

Dacă deci obligamentul statului român de a plăti rentă, nu se poate nega, este evident că nici plătirea rentei nu se poate opri, de căd cel mult pînă la vîzării bărbătilor de stat ai Maghiarilor, ni se pare lucru cu desăvîrsire natural, că guvernul nostru a trebuit să cuteze, cu atât mai mult, după ce dl Szell este nevoie să recunoască, că „stăm cu România în raporturi bune, amicale și vom să rămânem în aceste raporturi; acesta este un mare interes al României, dar este și un interes al nostru“.

A remarcat deci guvernul nostru îndreptările rentei, căci a trebuit să o recunoască, nu se îndoiește însă nimenea, că a făcut-o ca o concesiune, ce i-a fost impusă de forță impregiurărilor, ear' nu ca pe un lucru de care se bucură. Nu dar' această parte a soluției poate fi aceea, care îl mulțumește pe șoviniști și în care îl văd asigurate „interesele ideii de stat maghiar“.

Români au, se înțelege, cuvinte mai serioase de a se bucura, că în cele din urmă, legitimitatea rentei a fost recunoscută printr'un aranjament internațional. Cu toate acestea nu credem, că numai atâtă ar fi de ajuns pentru a legitima mulțumirea c am vîzut manifestându-se din atâtea părți. Si mai puțin ne pare legitim aierul triumfator ce îl să guvernul actual al României și susținătorii săi din cauza acestui succes.

Mal întâi ar fi un semn de slăbiciune neînălță, dacă am cădea în exces de bucurie, satisfacție și gratitudine, pentru că guvernul să milostivit a recunoaște un drept al nostru, despre care singur mărturiseste că „nu se poate nega“. Așa ceva ar fi nevrădicnic de o națiune conștientă de drepturile și misiunea sa.

Pe urmă recunoașterea legitimității rentei rămâne de o foarte problematică valoare, dacă nu se recunoște în același timp și consecuentele ei legale, care de fapt, vom vedea, nu s'au recunoscut și care în casul de față se resumă la dreptul bisericii Sf. Nicolae de a dispune liberă de a avea sa încontestabilă, conform dreptului de autonomie, garantat prin lege al bisericii ortodoxe române.

In fine chiar dacă această parte a soluției ar constitui, numai ea prin ea, un adevăr și mare succes, vom vedea în cele următoare, că *actualul guvern al României* n'are nici un drept de a și-l atribui și a incassa felicitările pentru el.

să adunat în giurul orașului Kimberley pe care îl bombardează groaznic.

Ministerul a primit, cu data de 22 c. o telegramă dela Buller. Nu publică întreg cuprinsul. Să din cătă publică însă, rezultă că Buller a fost batut și a pierdut cota la Tugela. A pierdut în acea zi 18 ofițeri superiori. Intre cei răniți grav este și generalul Wynne, care până la catastrofa dela Waalbrant fusese șeful statului major al armatei lui Buller.

"Times" primește din Capstadt următoarele:

"Încercarea mai nouă (a patra) a generalului Buller de a desprințura Ladymithul nu a reușit. Buller a trecut azi (24 c.) cu întreaga sa știre dincolo de Tugela.

El raportează, că din cauza focului groaznic al tunurilor Burilor, este peste puțină de a trei aproape de Bur și de șase trei tunurile grele peste Tugela. În ziua d. 20 c. 3 ofițeri au căzut, ear 14 au rămas răniți.

La Colberg asaltul Englezilor de nemenea a fost respins de Bur.

NOUTĂȚI

Arad, 26 Februarie 1900.

De la Curtea Episcopală din Arad. Ieri P. S. Sa episcopul Goldis a dat un pravz, la care au fost invitați noul protopop al Belințului, dl G. Sîrb, apoi dl V. Mangra, Ig. Pap. Ciorogariu, Dr. Suciu, Russu Sirianu, I. Stefanu, Dr. Iuliu Suciu și E. Zaslo.

Protopop al Belințului, în urma numirii consistorului, a fost chirotesit de dl Gerasim Sîrb. Instalația va avea loc Dumineca viitoare, sub conducerea P. C. Sale protosincelului V. Mangra, comisar consistorial.

Noul guvernator al "Bancii Austro-Ungare". Foata oficială în numărul de Șambata publică decretul monarhului, prin care fostul guvernator al acestei bânci Dr. Iuliu Kautz, la cererea proprie, este absolvit din oficiu, și în locul lui este numit calelerul Dr. Leon Bilinski, fost ministru.

Membrii noini în casa seniorilor din Viena. Majestatea Sa a numit ca noul membru în casa seniorilor din Viena pe dnii: contele Latour, contele Bylandt-Rheydt, fosti ministri, Carol Menger, Dr. Bilinski, guvernator bâncii austro-ungare, Dr. Plener și Sebor, mare industrial.

Comisari consistoriali pentru alegerile la Sinodul episcopal au fost numiți pentru cercul Tinca dl dr. Aurel Lazar, avocat în Oradea-Mare (ear nu dl Teodor Lazar) și în cercul Beliu dl P. Gavrillette (ear nu dr. I. Pap), după cum publicașem alătări.

Un prețios document despre răscoala lui Horia. În archiva familiei Esterhazy din Kis-Marton, în comitatul Sopron, s'a aflat o cronică scrisă în limba germană cu privire la răscoala lui Horia. Această cronică răstoarnă din temelii assertiunile malicioase ale adversarilor nostri, după care revoluția lui Horia nu ar fi avut nici un ideal, nici un moment politic. După cronică scrioasă acum la veală, Horia în ceea ce înaintată comandanță generală din Sibiu face următoarele pretensiuni, diatre care mai ales că dință arătă lămurit, că revoluția lui Horia a fost de caracter curat politic și național. Ea a ce cere el: 1) România să fie primă și societatea și al patrulea stat, asemenea cu Unguril, Săcăni și Sășii. 2) Starea

de subjugare și chiar numele ei pentru el să inceteze, și el să fie într-o formă militară și, iar această stare să fie cu mult mai puțin limitată, decât până acum. 3) Nobili să abzică de toate bunurile, drepturile și prerogativele lor, și bunurile lor să se impărtă în comun între poporul valah, să fie pusă la dispoziția și bunul plac al lor. 4) Pentru esecurile lor de acum să fie amnestiați pe vecie. — De ceea ce aceasta se ocupă pe larg și în fruntea numărului său de pe hârtă Iauarie a c. Transilvania, organul Asociației.

Pretexte. Vroind să motiveze de ce în ceea ce acuzațiilor din Rom Jună nu au răspuns somării noastre, coafării dela Sibiu scot, ea de păr, un pretext vrednic numai de fostul lor director... Zic că și "Dreptatea" din București scrie ceea ceva analog despre dl V. Mangra, ear noi n'am răspuns.

Apoi nu i tot una. "Dreptatea" dlui Fleva, redactată de grecul Ranetti, care în "Moș Teacă" insultase nu de mult sfânta noastră lege, nu-i... "România Jună". Aceasta-i redactată de bîrbașii ca M. Vladescu, presedintul Ligii, de Aurel C. Popovici și G. Moroianu, ale căror sentimente pentru dl Rațiu și cauza națională nu se pot compara cu naționalismul lor Fleva-Ranetti și cu sentimentul ce aceștia aveau față de dl Mangra.

Dl Păcățian, noul director al organului d-lor Rațiu-Cororanu înțelege, desigur, marea deosebire!

Consecvență! Am manifestat regretul nostru pentru că dl Rațiu, într-o cehie pe care nu e competent să o judece, în afacerea rentei, să exprimă așa fel ziarelor conservatoare, că scrisoare sale au fost folosite ca arme în luptele de partid de dincolo.

Consecvență a fost, că presa liberală s'a pus să arate motivele cari l-au indemnizat pe dl Rațiu să se amestice în luptele de dincolo și desigur "Tribuna" nu va reăpune de nici odată celor ce s'a afirmat dincolo cu acest prilegiu.

Între cei mulțumiți cu soluția este și dl Serban, deputat guvernamental în Dietă tot foarte incomptent și d-sa. Vorbi e că și din cadrul sau deputație cărui se amesticează în favorul său și să ocupe Heratul. La aceasta Tarul Nicolae a răspuns, că în tot decursul răsboiului vrea să rămână strict neutral, neținând seama de simpatiile, ce poporul rus le are pentru Bur.

Li place?

Execuția lui Horia din 1784. Dl George Popovici, talentatul pictor și profesor al școală de Bele arte din Iași, după o muncă de un an și jumătate a terminat monumentalul tablou istoric ce reprezintă "Execuția lui Horia din 1784", tabloul ce va fi trimis la expoziția universală din Paris.

George Enescu, celebrul artist român, a concertat în 10 Faur în Paris la "Châtelet", reportând succes strălucit prin magistrala execuție a concertului pentru violon de Beethoven (op. 61). "Le Journal" scrie despre artistul nostru următoarele: "Enescu e deja cunoscut publicului parisian. De două ani în urmă el a debutat de două ori cu două mari compozitii ale sale. Acuma publicul a venit să aplaudă pe violinistul celebru în persoana tinerei componist atât de admirat". Ear Alfred Bruneau în o lungă recenzie publicată în "Le Figaro", zice următoarele: "... Am ajuns chiar la vreme la Châtelet, pentru că să pot audii pe dl George Enescu. Tânărul compozitor, care are un talent atât de remarcabil și excepțional, a reportat premiul cel mai mare de vioară la concursurile din urmă ale conservatorului. Ceea-ce, pe largă celelalte înșiruri ale lui tmf place mai mult la el e că el n'are nimic din "virtuositatea" obișnuită. A interpretat concertul de Beethoven ca un mare artist, cu o nobilitate de stil, cu o autoritate, cu o stăpânire a materiei și cu o profunditate de sentiment admirabilă, aducându mi aminte — comparația mi o impune — de dl Saint-Saëns la piano. Aceasta e, cred că mai mare elogiu, ce i se poate aduce cuiva. A fost viu aclamat.

"Vatra părăsită". Novelă din popor de Ioan Slavici. Prețul 2 franci. De vândut la institutul de arte grafice "Minerva", în București, strada Regală 6.

Greva preparandistilor din Cluj continua încă și devine parțial tot mai îngrijitoare. La provocarea ministrului de culte, causa a luat asupra sa inspectorul regesc Kozma, care însă nu poate nici el să aplaneze conflictul dintre directorul Orbok și tinerime. Vineri trecuă preparandistii greviști au denegat supuneră chiar și senatul de direcție, care li citase la interogator; ei însă au respins cu toții cîtașuna. În urma acesteia senatul a luat protocol cu următoare rezoluție: "Deoarece elevii s-au departat din institut fără îngăduință, ei sunt priviți ca eşti din institut. Cel ce însă până azi (Vineri) la amezi se vor prezenta inspectorului regesc, vor fi reprimati earăsi ca studenți". — Stirea de la Cluj sună, că studenții au fost indemnizați la grevă prin presiune din afară, promîndu li-se chiar și întreținere gratuită jumătate de an, dacă fac opoziție directorului. Unul dintre profesorii institutului s'a dovedit ca părtinitor al procederii tinerimii și la patru înști dintră greviști li-a dat chiar și cuartir. Causa a fost subternută la ministrul de învățămînt.

Fostul deputat dietal, Sima Ferenc din Sentes, în urma curenților publicate zilele trecute de judecătoria cerculară. — a fost detinut în 28 I. c. din partea procurorului regesc din din Budapesta, de unde s'a excusat la procuratura din Solnoc. Princa arestată lui este, că e compromisă în mai multe cehi de bani, pentru care a fost scos și din camera deputaților. Va să zică: din Dietă în temniță!

Tarul e omul păcăliu "Ziarul Daily Telegraph" din Londra își comunică din Petersburg stirea cu datul 22 Februarie: Ministrul de răsboiu al Rusiei, Kuropatkin a făcut propunere Tarului, că Rusia să folosească orile răsboiului sud african în favorul său și să ocupe Heratul. La aceasta Tarul Nicolae a răspuns, că în tot decursul răsboiului vrea să rămână strict neutral, neținând seama de simpatiile, ce poporul rus le are pentru Bur.

Advocați bătașii. O istorie ciudată se vedește din orașul Pauciova. S'a petrecut tocmai în sala tribunalului de acolo, unde doi advocați H. și A. nici de cum nu s'a putut capacita unul pe altul cu paragrafi și prin darul vorbirii, decât numai prin pălmuri și în urmă cu picioare de scaune. În aceste argumentații reciproce însă au fost înmediecați de cel de față, căci altfel cine știe la ce mai putea să ajungă treabă. A urmat apoi duel, cu pistol, dar amendoi au scăpat din astă nevulnerați. Acum și camera advocațială s'a amestecat în cehie și și-a spus și ea sentință.

Caii maghiari în Transvaal. Englezii au cumpărat mil de cai în Ungaria, cu destinație pentru Transvaal. Chiar acum s'a închiriat un vapor în Fiume. Că ce spese enorme au Englezii cu transportarea cailor, se poate judeca și din faptul, că un cal cumpărat și dus în Africa, îi costă 1592 coroane. Astă nu ar fi însă nimic. E vorba că mergând pe drum (32 zile pe apă) mor o mulțime de cai, ear în Transvaal dăsemeni abia jumătate din transport dacă pot fi folosiți la ceva.

Casă dărâmătă. Alătări, Sămbăta, în Kaiser Strasse din Viena s'a dărâmăt de tot o casă nouă cu trei etaje, care era aproape gata. Catastrofa s'a întâmplat în decurul lucrarilor, așa că un mare număr de muncitori au fost răniți de moarte. Din pricina catastrofei e impiedecată și comunicația trenului electric.

Luccheni earăsi a versat sânge. Cu data 24 I. c. se telegrafează, că ucigașul anarchist Luccheni, care a săns viața Imperatrici Elisabeta și care cum se știe, este osândit la robie pe viață, — a co-

mis un atentat mortal asupra inspectorului temniței. Dintre o mare cutie de sardale își-a făcut anume o sculă ascuțită și cu asta a străpuns pe inspectorul temniței, răindu-l foarte grav. L'ar fi ucis de tot, dacă nu intervenia ceilalți păzitori. Turbatul anarchist a săvîrșit atentatul din principiu, că inspectorul înăspriște regulamentul penitențiarului, de când adesea altă dol robi anarchiști au fugit de-acolo mai zilele trecute, și astfel își vedea acum tot mai mult zădărnicit planul de-a scăpa și el odă dintră zidurile inchisorii. Ucigașul anarchist numai decât a fost ferescat în lanțuri, și în curând din nou va fi judecat și pentru această crimă din urmă.

Un rău presemn pentru Bur. Din "Kincses Kolozsvár" se vedește, că Maghiarii de acolo au pornit o colectă cu scopul, să facă și să trimită generalulul-comandant Joubert al Burilor — sabie de onoare. Când se știe ce cobire de rău însemneză „sabia de onoare” din partea Maghiarilor pe seama unui erou din lumea strânsă, — numai felicită nu putem Burilor pentru „cinstea” ce li se pregătă la Cluj. Altfel chiar și foile patriotice își bat joc de această atenție maghiară.

Călău Vienei Iosif Lang se cheamă noul călău al orașului Viena, care — după cum se vedește — Vineri trecuă a depus jurămîntul oficial. La acest post n'au fost mai puțini decât 18 concurenți; și că Lang l-a dobândit, astă are s'o mulțumească în primul loc figurei sale de Hercule. Noul călău de profesie e calegiu și totodată președintul al clubului de atleți de la Simmering. Din „bunăvoiță” Lang în mai multe rînduri a ajutat antecesorului său la execuția osândișilor, prin urmare el poate să fie destul de priceput în noua „meserie”. Între concurenți au mai fost de altfel un croitor și un brutar.

Se afilă de vînzare o casă în Recaș, cu 8 chilii, ear în curte (ocul) două case separate cu 5 chilii, pivniță (podrum) bună înăscă în tot Recașul nu se afilă așa acomodată și care nici odată nu conține apă; grădină la casă cu pomi și cu vie și o altă grădină afară în hotar. Deslușiri mai detaliate se pot căpăta în Recaș la doamna vîndvă proprietăreasă Eufemia Stanisavlevici.

Rachiu bun de prune, ars de două ori, se găsește de vînzare la dl Partenie Draghiș, în Hălmagiu (Nagy-Halmag), cu prețul de 50 cr. litrul. Vînde mai puțin 100 litri. Cantitatea 10 litri. Din acestea 6 litri. are tăria de 50 litri, ear 4 litri. 48 litri, și așa tot mai sus.

Bibliografie. A apărut în tipografia Ciurcu et Comp. din Brașov „Chiemarea învățătorului” cu o „Programă specială a oarelor pe săptămână” de la școala cu un învățător, de I. Bota

Se afilă de vînzare la librăria Ciurcu în Brașov, la librăria archid. în Sibiu și la autor în Cetatea u. p. Tövis. Prețul 44 filer.

DENTOL

Cea mai bună și mai antisепtică apă pentru gură.

La un păhar de apă ajunge 2 picături.

Prețul unei sticle o coroană se capătă la

Vojtek și Weisz

prăvălie de drugherie și parfumărie în Arad.

Editor: Aurel Popovici-Barcianu. Red. respons.: Ioan Russu Sirianu.

Calendarul „Bibliotecii Noastre pe obligătoare a valutei de coroane. — În anul 1900”, întocmit de dl E. Hodoș, cheierea anuală a conturilor la bânci, de apărut cu un interesant cuprins. În partea literară cuprinde lucrările de Eminescu, Coșbuc, Alexandri cu portretele acestor trei mari poeți. Afară de aceasta mai publică amintiri din 1843; Avram Iancu în 1852; Dăle economiei de casă: Cum se coace pânea bună? Apoi anecdote și haza Pe lângă partea calendaristică se află numele tuturor preotilor și învățătorilor din diecesa Caransebeșului, precum și regulamentul pentru *facearea examenului de calificare la Institutul pedagogic din Caransebeș*. Prețul unui exemplar: 28 cr., plus porto 5 cr. A se adresa a: E. Hodoș Caransebeș.

„Revista Economică”, organ pentru societăți financiare și comerciale. Apare la 10 a fiecărei luni în Sibiu sub direcția Dr.-ului Corneliu Diaconovică. Nrul 12 (Anul I), din 10 Decembrie a. e. are următorul cuprins: La finea anului. — Ridicarea schoutului, de I. Vătășan. — Introducerea

Imprumuturi ieftine pe amortisație

Recomand în atențunea on. proprietari de pămînt și proprietari de case în Arad-centru, că prin mijlocirea mea pot obține până la cele mai mari sume și pe lângă condiții foarte favorabile

imprumuturi ieftine amortisaționale cu amortisație de 15—50 ani.

Nu comput înainte nici un fel de remunerare, convertesc datorii vechi, de asemenea la dorință anticipez de la mine cheltuielile de intabulare.

Provocându-mă la faptul, că de mai mulți ani la foarte mulți numerosi însă i-am înălțat spre cea mai mare mulțumire a lor trebuințele de imprumuturi, rog cu toată stima pe on. domni proprietari de pămînt și proprietari de case, ca în propriul lor interes cu deplină incredere să se adreseze mie cu afacerile lor de imprumuturi.

Imprumuturile sunt pe camete de 4% 4¹/₂ și 5% pe lângă amortisare corespunzătoare din capital

Institut de imprumut pe imobile și moșii 220 — 65

Szücs F. Vilmos

ARAD, Fănt Nr. 5, vis-à-vis cu moara Széchenyi.

Calindarul nostru

pe anul vișect 1900

ca prim călindar scos în tipografia noastră
a apărut tocmai acum

cu ilustrații, cu un bogat și variat cuprins literar.

Prețul 30 cr.

plus 5 cr. poro postal.

Doritorii de a și-l procura sunt rugați
a se adresa la

Administrația „Tribunei Poporului”

La comande mai mari de 10 exemplare
dăm 20% rabat.

ADMINISTRAȚIA

„Tribunei Poporului”.

A apărut

Si să află de vînzare la administrația „Trib. Poporului”

următoarele opuri:

1.) „Calendarul nostru” — pe 1900. prețul	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	cor. — 60 fl.
2.) „Amicu Poporului” — de Titus Vuculescu, pretor. Indreptar practic în cause administrative. Prețul	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	„ 1.— „
3.) „Lupta pentru drept de Dr. Rudolf Ihering traducere de T. V. Păcălean, prețul	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	„ 2.— „
4.) „Judecătoriile cu jurații” — de Teodor V. Păcăleanu, prețul	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	„ 80 „
5.) „Libertatea” — de Ioan Stuart Mill, tradusă de T. V. Păcăleanu, prețul	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	„ 2.— „
6.) „Principiile politicei”, după Dr. T. de Holtendorf, de T. Păcăleanu — prețul	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	„ 4.— „
7.) „Caractere morale” — exemple și sentințe culese din istoriile și literaturile popoarelor vechi și moderne, de Ioan Popea, profesor în Brașov. Prețul.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	„ 2.50 „
8.) „Răsboiul pentru neatârare” și „Povestea unei coroane de oțel” ambele de George Coșbuc. Prețul Răsboiului „Coroanei”	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	„ 1.20 „
9.) „Din vremuri apuse” — de Judita Secula născ. Truția — prețul	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	„ 1.60 „
10.) „Vieritul” — de Petru Vancu, prețul	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	„ 1.— „
11.) „Teoria Dramei” — de Dr. Iosif Blaga. Prețul:	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	„ 3.60 „
12.) „Juvenilia” — de Sextil Pușcariu. Preț:	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	„ 1.60 „
13.) „Cuvântări bisericești” — traduse de Ioan Ghenț. Preț.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	„ 5.— „
14.) „Priveag” — de Ioan Iosif Sceopul, preț	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	„ 1.50 „
15.) Instrucțiuni populare despre Datorințele și Drepturile purtătorului de dare edate de Vilchelm Niemandz prețul	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	„ 1.20 „
16.) „Liturgia Stului Ioan Crisostom” (pe note) pentru cor mixt pe 4 voci — de Nicolae Stefu învățător în Arad. Aceasta liturgie conține toate cântările liturgice, ce are să răspundă corul în Dumineci și sârbători. Pe lângă acestea mai conține irimoase pricesne și un adaus de cântece populare. Toate imnele se pot cânta și numai pe 2—3 voci. Prețul unui exemplar s'a redus dela 6 la 5 coroane.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	„ 1.20 „

La comande să se mai adauge de fiecare op 10 fileri spese postale.